نام و نام خانوادگی: ..... مقطع و رشته: دوازدهم کلیه رشته‌ها نام پدر: ..... شماره داوطلب: ..... تعداد صفحه سؤال: ۴ صفحه	جمهوری اسلامی ایران اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۴ تهران دبیرستان غیردولتی دخترانه سرای دانش واحد دوره دوم رسالت آزمون **پایان** ترم **نوبت اول** سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹	نام درس: فارسی تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۱۰/۱۵ ساعت امتحان: ۰۸:۰۰ صبح/ عصر مدت امتحان : ۹۰ دقیقه

نمره تجدید نظر به عدد:	نمره به حروف:	نمره به عدد:	نمره به حروف:	محل مهر و امضاء مدیر
نام دبیر:	تاریخ و امضاء:	نام دبیر:	تاریخ و امضاء:	

ردیف	سؤالات	بارم
۱	**الف)قلمرو زبانی (۷نمره)** معنی واژگان و ترکیبات مشخص شده را بنویسید. ۱-۱-آدمی به هرجایی رود گمان می کند به غایت القصوای مقصود خود رسیده است. ۱-۲-عاشق بادا، که عشق خوش سودایی است. ۱-۳-سینه خواهم شرحه شرحه از فراق ۱-۴-اطفال شاخ را به قدوم موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده	۱
۲	در عبارات و ابیات زیر چهار غلط املایی را یافته،صورت درست هرکدام را بنویسید. ۲-۱-دشمن عن غریب است که توی این دشت وسیع عملیّات کند. ۲-۲-چون بارها بیازمود و حاصلی ندید، فروگزاشت. ۲-۳-و از آن است که ماورا الطبیعه را در کویر به چشم می توان دید. ۲-۴-بگرای چو اژدهای گرزه بخروش چو شرذه شیر ارغند ۲-۵-باران رحمت بی حسابش همه را رسیده و خان نعمت بی دریغش همه جا کشیده.	۱
۳	درباره ی تفاوت معنایی واژه ی "همّت" در هر یک از ابیات زیر توضیح دهید. ۳-۱-دریا و کوه در ره و من خسته و ضعیف ای خضر پی خجسته مدد کن به همّتم ۳-۲- که باران وی در بهاران بود نه چون همّت شهریاران بود	۰/۵
۴	با توجّه به معنی هر بیت یا عبارت، کدام یک از واژگان "هم آوا" درست است؟ ۴-۱-نتون وصف تو گفتن که تو در فهم نگنجی نتوان«شبه-شبح» تو گفتن که تو در وهم نیایی ۴-۲- اگر چه مستی عشقم خراب کرد ولی«اثاث-اساس» هستی من زان خراب آباد است	۰/۵
۵	با توجه به بیت "ای مشت زمین بر آسمان شو بر وی بنواز ضربتی چند" به پرسش های زیر پاسخ دهید. ۵-۱-معنی و نوع فعل "شو" را تعیین کنید. ۵-۲-یک ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی پیدا کرده، بنویسید. ۵-۳-رابطهٔ معنایی میان واژه های "زمین" و "آسمان" را مشخّص کنید.	۱
۶	در بیت "هر کسی از ظن خود شد یار من از درون من نجست اسرار من" ۶-۱- جملهٔ اوّل چند جزئی است؟ اجزای آن را تعیین کنید.	۱

Nomreyar.com | وبسایت آموزشی نمره یار

۷	با توجّه به عبارت "روحم در ایل ماند، میان آن دو کوه سبز و سفید" ۷-۱-فعل محذوف و نوع حذف را تعیین کنید. ۷-۲-ضمیر "مَ" دارای چه نقش دستوری است؟	۱
۸	با توجّه به عبارت زیر اجزای گروه اسمی "چند حلقه چاه عمیق" را مشخّص کرده، با نمودار پیکانی نشان دهید. «تا امسال که رفتم دیگر سر به آسمان بر نکردم و همه چشم در زمین که این جا می توان چند حلقه چاه عمیق زد و...»	۱
۹	**قلمرو ادبی(۵نمره)** با توجه به بیت " محتسب مستی به ره دید و گریبانش گرفت / مست گفت ای دوست این پیراهن است افسار نیست" به پرسش های زیر پاسخ دهید. ۹-۱- اگر این بیت سرآغاز یک شعر ده بیتی باشد، در چه قالبی سروده شده است؟چرا؟ ۹-۲-طنز موجود در بیت را توضیح دهید. ۹-۳-"محتسب" و "مست" نماد چه تیپ شخصیّت هایی هستند؟	۱/۵
۱۰	آرایه ها ی بارز و برجستهٔ هر بیت را با توجّه به آرایه های داخل کمانک تعیین کنید. ضمناً یک آرایهٔ داخل کمانک اضافی است. «حسن تعلیل-تلمیح-تضمین-ایهام-اسلوب معادله» ۱۰-۱-با محتسبم عیب مگویید که او نیز پیوسته چو ما در طلب عیش مدام است ۱۰-۲-عشق بر یک فرش بنشاند گدا و شاه را سیل یکسان می کند پست و بلند راه را ۱۰-۳- تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر چهر دلبند ۱۰-۴-عاکفان کعبهٔ جلالش به تقصیر عبادت معترف که: ما عبدناک حق عبادتک	۱
۱۱	هر یک از آثار زیر از کیست؟ ۱۱-۱-مثل درخت در شب باران ۱۱-۲-بخارای من ایل من	۰/۵

وبسایت آموزشی نمره یار | Nomreyar.com

۱۲	در بیت "هرگز دلم برای کم و بیش غم نداشت آری نداشت غم که غم بیش و کم نداشت" شاعر با تکرار واژه های "کم و بیش" به جز آرایهٔ تکرار، چه آرایهٔ دیگری پدید آورده است؟ توضیح دهید.	۰/۵
۱۳	شعر حفظی ۱۳-۱-سه بیت آغازین غزل "صبح ستاره باران" را بنویسید. ۱۳-۲-ابیات زیر را کامل کنید. الف)دست از مس وجود چو مردان ره بشوی ..... ب) ..... بالله کز آفتاب فلک خوبتر شوی ۱۳-۳-کلمات زیر، کلمات نا مرتّب یک بیت است، آن ها را مرتّب کنید. ای-ادیب-شوی-مکتب-که-هان-پسر-پدر-حقایق-روزی-پیش-بکوش-در-عشق	۱/۵
۱۴	**قلمرو فکری(۸نمره)** هر یک از ابیات و عبارات زیر را به نثر روان امروزی معنی کنید. ۱۴-۱-گمان بردی همان روشنایی است؛قصدی نپیوستی. ۱۴-۲-خط از کرانهٔ رود تیبر می خوانند. ۱۴-۳-حیات از عشق می شناس و ممات بی عشق می یاب. ۱۴-۴-گفت: در سر عقل باید بی کلاهی عار نیست. ۱۴-۵-فکری ای هم وطنان در ره آزادی خویش بنمایید که هر کس نکند مثل من است ۱۴-۶- زین بی خردان سفله بستان داد دل مردم خردمند ۱۴-۷-یکی از صاحبدلان سر به جیب مراقبت فرو برده و در بحر مکاشفت مستغرق شده. ۱۴-۸-هر که جز ماهی ز آبش سیر شد هرکه بی روزی است روزش دیر شد	(۴) ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵
۱۵	با توجه به بیت "پنهان مکن آتش درون را زین سوخته جان شنو یکی پند" به پرسش‌های مطرح شده پاسخ دهید. ۱۵-۱- "آتش" استعاره از چیست؟ ۱۵-۲-منظور از "سوخته جان" کیست؟ ۱۵-۳-منظور از "یکی پند" چه پندی است؟	۰/۷۵

وبسایت آموزشی نمره یار | Nomreyar.com

۱۶	مصراع دوم بیت "همه غیبی تو بدانی همه عیبی تو بپوشی همه بیشی تو بکاهی همه کمّی تو فزایی" با کدام آیهٔ قرآن ارتباط مفهومی دارد؟	۰/۲۵
۱۷	با توجّه به عبارت "ناله های گریه آلود آن امام راستین و بزرگم را که هم چون این شیعهٔ گمنـام و غـریبش در کنار آن مدینهٔ پلید و در قلب آن کویر بی فریاد، سر در حلقوم چاه می برد و می گریست..." ۱۷-۱- منظور از "این شیعهٔ گمنام" کیست؟ ۱۷-۲- منظور نویسنده از "مدینهٔ پلید" چیست؟	۰/۵
۱۸	مفهوم هر یک از ابیات زیر را بنویسید. ۱۸-۱-در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملّتی که مردم صاحب قلم نداشت ۱۸-۲-این مدعّیان در طلبش بی خبران اند کان را که خبر شد خبری باز نیامد	۰/۵
۱۹	در بیت "آن کسی را که در این ملک سلیمان کردیم ملّت امروز یقین کرد که او اهرمن است" ۱۹-۱-به کدام رویدادهای تاریخی اشاره شده است؟ ۱۹-۲-منظور از "آن کس" کیست؟	۰/۵
۲۰	هر یک ار عبارات زیر با کدام بیت مفهوم مشترک دارد؟ (یک بیت اضافی است) ۲۰-۱-واصفان حلیهٔ جمالش به تحیّر منسوب که: ما عرفناک حق معرفتک ۲۰-۲-در عشق قدم نهادن کسی را مسلّم شود که با خود نباشد و ترک خود بکند و خود را ایثار عشق کند. ۲۰-۳-تو به عزّت نه قدم در کوی دوست تا که ره یابی تو در پهلوی دوست ۲۰-۴-من که هر آن چه داشتم اوّل ره گذاشتم حال برای چون تویی اگر که لایقم بگو ۲۰-۵-هیچ نقّاشت نمی بیند که نقشی بر کند وان که دید از حیرتش کلک از بنان افکنده ای	۰/۵
۲۱	مفهوم مشترک ابیات زیر را بنویسید. ۲۱-۱-آتش است این نای بانگ و نیست باد هرکه این آتش ندارد نیست باد ۲۱-۲-هر آن که در این حلقه نیست زنده به عشق بر او نمرده به فتوای من نماز کنید	۰/۵
۲۲	شاعر در بیت "پیش از من و تو بسیار بودند و نقش بستند دیوار زندگی را زین گونه یادگـاران" بـه کـدام ویژگی "عشق" اشاره کرده است؟ **سرهاتان پر اندیشه و آگاهی** **دلهاتان پرموسیقی و احساس**	۰/۵

جمع بارم : ۲۰ نمره

Nomreyar.com | وبسایت آموزشی نمره یار

کلید آزمون فارسی ۳ - گروه ب — به نام خداوند جان و خرد — دبیرستان سرای دانش رسالت

دی ماه ۹۹ — ص ۱

الف) قلمرو زبانی (۷ نمره) توجه ← با توجه به هر سوال می‌تواند نظرات و پاسخ‌های دیگر نیز درست و صائب باشد.

۱ - ۱-۱ - حد نهایی چیزی - کمال مطلوب - دورترین نقطه — ۱-۲ - خیال - دوا ملکی - شهوانی - اشتیاق - دادوستد

۱-۳ - پاره پاره — ۱-۴ - آمدن - قدم نهادن - فرا رسیدن - وارد شدن

۲ - ۲-۱ - من قریب — ۲-۲ - — ۲-۳ - ماوراء الطبیعه — ۲-۴ - شرزه — ۲-۵ - خوان

۳ - ۳-۱ - توجه قلبی پیر و مرشد - نفس و دعا و نفوذ عارف کامل برمرید — ۳-۲ - عزم - اراده - اراده قوی

۴ - ۴-۱ - شبه — ۴-۲ - اساس

۵ - ۵-۱ - برو - فعل غیر اسنادی — ۵-۲ - ضربتی چند - مشت زمین — ۵-۳ - تضاد یا تناسب

۶ - جمله سه جزئی باشند - هرکسی = نهاد — یار من = مسند — شد = فعل اسنادی

۷ - ۷-۱ - ماند - حذف به قرینه لفظی — ۷-۲ - مضاف الیه

۸ -

چند	حلقه	چاه	عمیق
واسته پیشین	واسته وابسته ممیز	هسته	واسته پسین
صفت مبهم			صفت بیانی ساده

۹ - ۹-۱ - قالب قطعه - چون قطعه تنها شعری است که اگر فقط بیت اول آن را ببینیم احساس می‌کنیم قافیه ندارد - به عبارت دیگر چون قطعه فقط مصراع‌های دومش قافیه دارد در یک بیت قافیه معلوم نیست

۹-۲ - مست، محتسب را دوست خطاب کرده بنابراین ضرر دارد چون یا دوست گفته و تنفرش دشمن است یا خواسته به نوعی به خوشگذاری برخی مأموران با مجرمان اشاره کند.

۹-۳ - محتسب ← نماد حاکم شرع و ظاهربین — مست ← نماد کسانی که ظاهراً مست اما در باطن هشیار و آگاه هستند

۱۰ - ۱۰-۱ - مدام ایهام دارد ⟨همیشه - پیوسته / شراب⟩ — ۱۰-۲ - اسلوب معادله

۱۰-۳ - حسن تعلیل — ۱۰-۴ - تضمین

۱۱ - ۱۱-۱ - دکتر شفیعی کدکنی — ۱۱-۲ - محمد بهمن بیگی

۱۲ - شاعر با تکرار واژه‌های «کم و بیش» آرایه عکس (قلب) پدید آورده است چون آن‌ها را جابه‌جا کرده است.

۱۳ - ۱۳-۱ - ای مهربان‌تر از برگ در بوسه‌های باران — بیداری ستاره در چشم جویباران

آمینهٔ نگاهت، پیوند صبح و ساحل — لبخندگاه عاجت، صبح ستاره باران

باز آ که در هوایت خاموشی جنونم — فریادها برانگیخت از سنگ کوهساران

۱۳-۲ - تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی

۱۳-۳ - گر نور عشق حق به دل و جانت اوفتد

۱۳-۴ - در مکتب حقایق پیش ادیب عشق — هان ای پسر بکوش که روزی پدر شوی

وبسایت آموزشی نمره یار | Nomreyar.com

۱۴-

۱۴-۱- گمان می‌کرد همان روشنایی و نور است و اقدامی نمی‌کرد.

۱۴-۲- از ایتالیا (روم) پیروی و اطاعت می‌کردند.

۱۴-۳- زندگی به عشق وابسته است و نبودن عشق به منزله مرگ است.

۱۴-۴- مست گفت: کلاه نداشتن عیب و عار نیست انسان باید عقل داشته باشد.

۱۴-۵- ای هم وطنان برای آزادی خودکاری کرده و راه چاره‌ای پیدا کنید زیرا هر کس به فکر آزادی خود نباشد مانند من زندانی و اسیر است.

۱۴-۶- ای دماوند حق این مردم دانا و آگاه را از این حاکمان نادان و پست و فرومایه بگیر.

۱۴-۷- یکی از عارفان در تفکر عارفانه فرو رفته و مجذوب و غرق در دریای کشف حقایق الهی بود.

۱۴-۸- تنها ماهی دریای حق (عارف کامل و عاشق حقیقی) است که از غوطه خوردن در آب عشق و معرفت سیر نمی‌شود و هر کس از عشق بی‌بهره باشد روزگارش تباه و بیهوده و خسته کننده و ملال آور می‌شود.

۱۵- ۱۵-۱- سوز و گداز درونی - خشم و اعتراض ۱۵-۲- شاعر (محمدتقی بهار) ۱۵-۳- بندی است که در بیت یا ابیات بعدی به این صورت اشاره می‌کند که اگر این سوز و گداز و خشم درونی را پنهان کنی تو را نابود می‌کند بنابراین خشم و اعتراض خود را آشکار کن

۱۶- با آنکه ← تعز من تشاء و تذل من تشاء

۱۷- ۱۷-۱ ← دکتر علی شریعتی ۱۷-۲- شهر کوفه

۱۸- ۱- نابودی یک کشور و جامعه وابسته به نداشتن انسان‌های متفکر و اندیشمند و حیات و بقای آن وابسته به وجود آنان است.

۱۸-۲- بی‌ادعایی، پاکبازی و سکوت عاشقان حقیقی در مقابل ادعا و سر و صدای عاشقان دروغین که هیچ آگاهی از معشوق ندارند.

۱۹- ۱۹-۱ ← ربوده شدن انگشتر سلیمان توسط شیطان و نشستن بر تخت سلیمان و حکومت کردن به جای او - به تو پیوسته شدن مجلس شورای ملی در دوره محمدعلی شاه قاجار در حالی که همان مجلس او را به پادشاهی انتخاب کرده بود.

۱۹-۲ ← محمدعلی شاه قاجار

۲۰- ۲۰-۱ با ۲۰-۵ (واصفان حلیه ... با بیت هیچ نقاشت ...)

۲۰-۲ با ۲۰-۴ (در عشق قدم زن ... با بیت من که هر ...)

۲۱- عشق زندگی‌بخش است و نبود عشق مساوی با مرگ است

۲۲- به ازلی بودن عشق اشاره دارد.

توجه ← پاسخ‌های مذکور به عنوان نمونه است و بدیهی است که همین پاسخ‌ها در صورتی که با واژگان یا ترکیبات، تعبیرات و جمله‌بندی دیگری گفته شود، پاسخ درست محسوب می‌شود.

پیروز باشید

وبسایت آموزشی نمره یار | Nomreyar.com